EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.3.2024.
COM(2024) 118 final

2024/0065 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti na 58. sjednici Odbora stručnjaka za prijevoz opasnih tvari Međuvladine organizacije za međunarodni željeznički prijevoz u pogledu određenih izmjena Dodatka C Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Odboru stručnjaka za prijevoz opasnih tvari Organizacije za međunarodni željeznički prijevoz (OTIF) (Odbor stručnjaka RID-a). Odnosi se na predviđeno donošenje određenih izmjena tehničkih i administrativnih odredbi u Prilogu Dodatku C Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF). O tim će izmjenama odlučiti navedeni odbor.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF)

Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999., međunarodni je sporazum kojeg su potpisnice Unija i 25 država članica (sve osim Cipra i Malte).

Europska unija pristupila je COTIF-u Odlukom Vijeća 2013/103/EU od 16. lipnja 2011[1].

2.2. Pravilnik o međunarodnom prijevozu opasnih tvari željeznicom (RID)

U skladu sa svojim člankom 7. COTIF, među ostalim, obuhvaća i dodatke iz svojeg članka 6. To uključuje „Pravilnik o međunarodnom prijevozu opasnih tvari željeznicom (RID)”, koji čini Dodatak C Konvenciji. RID se primjenjuje ako nema izjava danih u skladu s odgovarajućim odredbama COTIF-a[2].

RID-om se nastoji regulirati međunarodni prijevoz opasnih tvari željeznicom među državama članicama OTIF-a koje primjenjuju pravila RID-a (države ugovorne stranke RID-a).[3]

Direktivom 2008/68/EZ o kopnenom prijevozu opasnih tvari[4] propisano je da se RID primjenjuje i na prijevoz unutar država članica EU-a.

2.3. Odbor stručnjaka RID-a

Odbor stručnjaka RID-a je tijelo osnovano na temelju članka 13. stavka 1. točke (d) COTIF-a. U skladu s člankom 18. COTIF-a, Odbor stručnjaka RID-a donosi odluke o prijedlozima izmjena Konvencije. Čine ga predstavnici Europske unije i država članica OTIF-a koje primjenjuju RID.

2.4. Predviđeni akt Odbora stručnjaka RID-a

Očekuje se da će Odbor stručnjaka RID-a na svojoj 58. sjednici 23. svibnja 2024. donijeti niz izmjena kojima se s obzirom na tehnički i znanstveni napredak ažurira Prilog RID-u („predviđeni akt”).

---

1 Odluka Vijeća 2013/103/EU od 16. lipnja 2011. o potpisivanju i sklapanju Sporazuma između Europske unije i Međuvladine organizacije za međunarodni željeznički prijevoz o pristupanju Europske unije Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999. (SL L 51, 23.2.2013., str. 1.).

2 Članak 42. stavak 1. COTIF-a.

3 Trenutačno ima 50 država članica OTIF-a i 45 država ugovornih stranaka RID-a.

4 Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari (SL L 260, 30.9.2008., str. 13.),

Svrha je predviđenog akta ažurirati određene odredbe kako bi se zajamčio siguran i zaštićen prijevoz opasnih tvari željeznicom. To bi među ostalim uključivalo ažuriranje popisa opasnih tvari za prijevoz, uputa za pakiranje, popisa primjenjivih normi i drugih tehničkih zahtjeva koji se primjenjuju na različite vrste spremnika.

Trebalo bi napomenuti da se međunarodne odredbe o prijevozu opasnih tvari utvrđuju u raznim međunarodnim organizacijama, kao što je OTIF. To su i Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) te razna specijalizirana tijela Ujedinjenih naroda, kao što je Pododbor stručnjaka za prijevoz opasnih tvari Gospodarskog i socijalnog vijeća (ECOSOC). Budući da pravila moraju biti međusobno sukladna, među organizacijama uključenima u taj rad razvijen je složen međunarodni sustav za koordinaciju i usklađivanje. Odredbe se prilagođavaju svake dvije godine.

Tijekom pripreme izmjena provedeno je savjetovanje s brojnim stručnjacima iz javnog i privatnog sektora. Održani su sljedeći tehnički sastanci:

– Pododbor stručnjaka za prijevoz opasnih tvari pri Gospodarskom i socijalnom vijeću UN-a (ECOSOC):

(1) 58. sjednica u Ženevi, 28. lipnja – 2. srpnja 2021.,

(2) 59. sjednica u Ženevi, 29. studenoga – 8. prosinca 2021.,

(3) 60. sjednica u Ženevi, 27. lipnja – 6. srpnja 2022.,

(4) 61. sjednica u Ženevi, 28. studenoga – 6. prosinca 2022.,

(5) 62. sjednica u Ženevi, 3.–7. srpnja 2023.,

– Zajednički sastanak u okviru UNECE-a Odbora stručnjaka RID-a i Radne skupine za prijevoz opasnih tvari:

(1) proljetna sjednica 2022. u Bernu, 14.–18. ožujka 2022.,

(2) jesenska sjednica 2022. u Ženevi, 12.–16. rujna 2022.,

(3) proljetna sjednica 2023. u Bernu, 20.–24. ožujka 2023.,

(4) jesenska sjednica 2023. u Ženevi, 19.–27. rujna 2023.,

(5) još jedna zajednički sastanak održat će se u Bernu 25.–28. ožujka 2024.;

– Stalna radna skupina Odbora stručnjaka RID-a:

(1) 15. sjednica u Ženevi, 23.–24. studenoga 2022.,

(2) 16. sjednica u Ženevi, 20.–23. studenoga 2023.,

Na navedenim sastancima u okviru navedenih stručnih odbora analizirani su i obrađivani pojedinačni prijedlozi izmjena. U većini slučajeva preporučeno djelovanje poduprto je jednoglasno. U slučaju nekih prijedloga preporuke je podržala većina stručnjaka.

U skladu s člankom 35. COTIF-a, nakon što izmjene odredi Odbor stručnjaka RID-a, one stupaju na snagu za sve ugovorne stranke prvog dana šestog mjeseca nakon mjeseca u kojem je glavni tajnik o njima izvijestio ugovorne stranke. Ugovorna stranka može uputiti prigovor u roku od četiri mjeseca od dana obavijesti. Ako prigovor uloži jedna četvrtina ugovornih stranaka, izmjena ne stupa na snagu.

Člankom 38. COTIF-a propisuje se da za potrebe ostvarivanja prava glasa i prava prigovora iz članka 35. stavka 4. regionalna organizacija za gospodarsku integraciju, poput Europske unije, „ima broj glasova jednak broju svojih članova koji su istovremeno države članice te organizacije”.

Ako stranke ne podnesu dovoljan broj prigovora, izmjene u okviru ovog Prijedloga trebale bi stupiti na snagu 1. siječnja 2025. i postati obvezujuće za Uniju i države članice te činiti sastavni dio pravne stečevine Unije.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

3.1. Isključiva nadležnost Unije

Unija je punopravna ugovorna stranka COTIF-a.

Osim toga, člankom 1. Direktive 2008/68/EZ predviđeno je da se Prilog RID-u primjenjuje na prijevoz opasnih tvari željeznicom unutar država članica ili među njima, osim onih država članica koje nemaju željeznički sustav. Člankom 4. Direktive 2008/68/EZ u vezi s trećim zemljama propisuje se da se „prijevoz opasnih tvari između država članica i trećih zemalja odobrava ako je u skladu sa zahtjevima ADR-a[5], RID-a ili ADN-a[6], osim ako je u prilozima navedeno drukčije”.

U tu je svrhu Komisija ovlaštena za prilagodbu Priloga II, odjeljka II.1. Direktivi 2008/68/EZ putem delegiranog akta, u skladu s člankom 8. te direktive.

Trebalo bi napomenuti i da je Direktiva 2008/68/EZ o kopnenom prijevozu opasnih tvari[7] na popisu instrumenata Unije na temelju kojih je Unija izvršavala svoju nadležnost i koji su bili na snazi u trenutku sklapanja Sporazuma između EU-a i OTIF-a[8].

3.2. Stajalište koje treba zauzeti

Izmjene RID-a u potpunosti su u isključivoj nadležnosti Unije pa je potrebno utvrditi stajalište Unije.

Predviđene izmjene smatraju se primjerenima za siguran prijevoz opasnih tvari na isplativ način, vodeći pritom računa o tehnološkom napretku, te ih se stoga može podržati.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kad je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i

---

5 Europski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih tvari, zaključen u Ženevi 30. rujna 1957.

6 Europski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih tvari unutarnjim plovnim putovima, zaključen u Ženevi 26. svibnja 2000.

7 Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari (SL L 260, 30.9.2008., str. 13.),

8 Dodatak Prilogu I. Odluci Vijeća 2013/103/EU od 16. lipnja 2011.

instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[9].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Akt koji Odbor stručnjaka RID-a treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući za Uniju prema međunarodnom pravu u skladu s člankom 6. RID-a, na temelju kojeg Prilog koji treba izmijeniti čini sastavni dio Pravilnika.

Uz to, u skladu s člankom 1. Direktive 2008/68/EZ propisuje se da se Prilog RID-u primjenjuje na prijevoz opasnih tvari željeznicom unutar država članica ili među njima, osim onih država članica koje nemaju željeznički sustav. Člankom 4. Direktive 2008/68/EZ u vezi s trećim zemljama propisuje se da se „prijevoz opasnih tvari između država članica i trećih zemalja odobrava ako je u skladu sa zahtjevima ADR-a, RID-a ili ADN-a, osim ako je u prilozima navedeno drukčije”.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predloženog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predložene Odluke odnose se na prijevoz opasnih tvari željeznicom.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 91. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 91. u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se predloženom Odlukom Odbora stručnjaka RID-a izmijeniti Prilog RID-u, primjereno je nakon njezina donošenja objaviti informacije o ishodu sastanka u Službenom listu Europske unije nakon njezina donošenja.

[9] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka / Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

2024/0065 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti na 58. sjednici Odbora stručnjaka za prijevoz opasnih tvari Međuvladine organizacije za međunarodni željeznički prijevoz u pogledu određenih izmjena Dodatka C Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Unija je pristupila Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999. („COTIF”), Odlukom Vijeća 2013/103/EU[1].

(2) U skladu s člankom 6. COTIF-a, međunarodni željeznički promet i prihvatljivost željezničkih sredstava u međunarodnom prometu uređuju se pravilima navedenima u tom članku, posebno „Pravilnikom o međunarodnom prijevozu opasnih tvari željeznicom (RID)” koji čini Dodatak C Konvenciji.

(3) Direktivom 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[2] utvrđuju se zahtjevi za prijevoz opasnih tvari cestom, željeznicom ili unutarnjim plovnim putovima unutar država članica ili među njima upućivanjem na RID.

(4) U skladu s člankom 13. stavkom 1. točkom (d) COTIF-a Odbor stručnjaka za prijevoz opasnih tvari („Odbor stručnjaka RID-a”) Organizacije za međunarodni željeznički prijevoz („OTIF”) može donijeti izmjene Priloga RID-u.

(5) Odbor stručnjaka RID-a na svojoj 58. sjednici 23. svibnja 2024. treba donijeti izmjene radi prilagodbe Priloga RID-u znanstvenom i tehničkom napretku.

(6) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u Odboru stručnjaka RID-a jer će izmjene RID-a biti obvezujuće za Uniju.

(7) Predviđene izmjene odnose se na siguran i učinkovit prijevoz opasnih tvari uzimajući u obzir znanstveni i tehnički napredak u sektoru te razvoj novih tvari i predmeta koji bi mogli predstavljati opasnost tijekom prijevoza.

(8) Predviđene izmjene smatraju se primjerenima za siguran prijevoz opasnih tvari na isplativ način te ih se stoga može podržati.

---

[1] Odluka Vijeća 2013/103/EU od 16. lipnja 2011. o potpisivanju i sklapanju Sporazuma između Europske unije i Međuvladine organizacije za međunarodni željeznički prijevoz o pristupanju Europske unije Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999. (SL L 51, 23.2.2013., str. 1.).

[2] Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari (SL L 260, 30.9.2008., str. 13.),

(9) Manje izmjene dokumenata na koje se upućuje u Prilogu mogu se dogovoriti na tehničkoj razini na 17. sjednici stalne radne skupine Odbora stručnjaka RID-a 22. svibnja 2024., među ostalim na temelju preporuka sa zajedničkog sastanka u okviru UNECE-a Odbora stručnjaka RID-a i Radne skupine za prijevoz opasnih tvari,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na 58. sjednici Odbora stručnjaka za prijevoz opasnih tvari („Odbor stručnjaka RID-a”) Organizacije za međunarodni željeznički prijevoz („OTIF”) u okviru Konvencije o međunarodnom željezničkom prijevozu od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999., utvrđeno je u Prilogu ovoj Odluci.

Predstavnici Unije u Odboru stručnjaka RID-a mogu dogovoriti manje promjene u dokumentima iz Priloga bez daljnje odluke Vijeća.

Članak 2.

Odluke Odbora stručnjaka RID-a nakon donošenja objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*, uz navođenje datuma njihova stupanja na snagu.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik